

הפקולטה להנדסת תעשייה וניהול

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

המרצה: איילת קוגוס

בחינה במבוא לכלכלה (094591)

תאריך הבחינה: 19.9.2016

מועד א' - סמסטר קיץ תשע"ו

טור 1

הוראות לנבחן/ת:

- משקל כל שאלת רב-ברירה: 5 נקודות. יש 20 שאלות. סה"כ 100 נקודות.
- שאלות 1-12 (מיקרו); שאלות 13-20 (מאקרו).
- קיימת שאלת בונוס פתוחה שמסקלה 5 נקודות (יש לענות על דף השאלה).
- ניתן לצבור בבחינה בסה"כ 105 נקודות.
- סמנ/י את התשובות בטופס התשובות המצורף בעט בצבע כחול/שחור בלבד.
- יש לסמן תשובה אחת בלבד לכל שאלה.
- בתחילת הבחינה הקפד/י לרשום ולסמן כראוי את תעודת הזהות על טופס התשובות המצורף. כמו כן הקפד/י לסמן את מספר הטור.
- הבחינה בת 3 שעות.
- באפשרותך להשתמש בדף הנוסחאות המצורף לבחינה, ובמחשבון מדעי רגיל.
- כל חומר עזר אחר אסור.
- בשאלות במיקרו כלכלה הנח/י שעקומות הביקוש וההיצע רגילות (אלא אם כתוב אחרת בגוף השאלה).
- בשאלות במאקרו כלכלה – מודל קיינס, הנח/י קשיחות מחירים כלפי מטה.
- עליך להתבסס על ההנחות כפי שנלמדו במסגרת הקורס בהרצאות ובתרגולים.
- עליך להגיש את טופס הבחינה (השאלות), את מחברות הטייטה, ואת טופס התשובות.
- שים/י לב שתעודת הזהות רשומה כראוי על גבי טופס התשובות.
- שים/י לב לסמן את והתשובות כראוי על גבי טופס התשובות.
- הציון ייגזר מטופס התשובות בלבד!

ב ה צ ל ח ה !!!

שאלה 1

נתון ענף תחרותי בטווח הזמן הארוך. הניחו שאין חסמי כניסה/יציאה של פירמות (יצרנים). מחיר נקודת האיזון של פירמה בודדת הפועלת בענף זה שווה ל-100, כלומר $\min AC = 100$. במחיר זה (נקודת האיזון), כל פירמה מוכנה לייצר $q^S = 50$ יחידות. הפירמות זהות זו לזו. ידוע שהוצאתן של כל צרכן בענף זה קבועה ושווה תמיד ל-100. בענף קיימים 2500 צרכנים זהים. כמה פירמות N^S פועלות בענף בשווי משקל בטווח הארוך?

א. 0

ב. 1

ג. 50

ד. 100

ה. אין אפשרות לחשב במדויק.

שאלה 2

במשק מסוים 2 מוצרים: X, Y . ידוע שענפי המשק פועלים בתנאי תחרות משוכללת. בשוק למוצר X הביקוש נתון על ידי: $Q_X = 20$; בשוק למוצר Y הביקוש נתון ע"י: $P_Y = 3$. בשני השווקים קיים היצע לינארי רגיל כך שמתקיים: $Q_i = P_i$ $i = X, Y$. כעת, הממשלה מטילה מס בגובה 3 ש"ח ליחידה על מוצר X ומשתמשת בכל הכנסותיה ממיסים למימון סובסידיה כוללת למוצר Y , וידוע שהסובסידיה היא בגודל קבוע (חיובי ממש) ליחידה. לפיכך, מהו מחיר השוק בענף Y לאחר הסובסידיה?

א. 0

ב. 1

ג. 2

ד. 3

ה. אינסוף

שאלה 3

שוק תחרותי מיוצג על ידי עקומת הביקוש: $P \cdot Q = 300$, ועקומת ההיצע: $Q = 3P$. מהו מחיר השוק שעבורו גמישות הביקוש יחידתית?

א. 2

ב. 30

ג. 100

ד. 300

ה. בהינתן עקומת הביקוש הנתונה בשאלה, הגמישות יחידתית לכל מחיר.

שאלה 4

מוצרים X , Y הם מוצרים משלימים.

ידוע שענפי המשק פועלים בתנאי תחרות משוכללת. (היצע וביקוש רגילים).

לאחרונה בוצעה התייעלות באופן הייצור של מוצר Y . (שיפור טכנולוגי).

בהתאם לכך, מי מהבאים נכון?

א. הרווחה החברתית בשני הענפים ירדה.

ב. הרווחה החברתית בענף Y ירדה, ועודף הצרכן בענף X עלה.

ג. הרווחה החברתית בענף Y עלתה, ועודף היצרן בענף X עלה.

ד. הרווחה החברתית בענף Y עלתה, ועודף היצרן בענף X ירד.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 5

מונופול רואה בפניו עקומת ביקוש לינארית רגילה. MC פונקציה לינארית עולה.

עקב ההנפקה הקרבה של המניות בניו-יורק הנהלת המונופול מעוניינת למקסם את פדין המונופול

בלבד (ולא את הרווחים כפי שנהוג בד"כ).

במצב זה, מהי גמישות הביקוש בנקודה שבה המונופול יבחר לייצר על מנת להשיג את מטרתו?

א. גדולה מ-1.

ב. שווה ל-1.

ג. קטנה מ-1.

ד. קטנה מ-0.

ה. שווה ל-0.

שאלה 6

נתון שוק תחרותי למוצר מסויים.

כעת, ידוע כי הממשלה החליטה לסבסד את הייצור בסכום חד פעמי (ללא תלות בהיקף הייצור).

כתוצאה ממתן הסובסידיה, מי מהבאים נכון (הניחו שיקולי טווח קצר)?

א. מחיר השוק יעלה.

ב. מחיר השוק ירד.

ג. מחיר השוק יישאר ללא שינוי.

ד. תלוי בגמישות הביקוש.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 7

במדינת ABCD העלות השולית המצרפית לדירות במשק תחרותי הינה: $MC = Q$.

הניחו כי הביקוש לדירות קשיח לחלוטין. (הניחו כי הדירות זהות).

הממשלה אינה מרוצה מהמצב השורר בשוק הדירות, ומחליטה להבטיח מחיר מקסימום $P_{\max}$ ע"י

מתן סובסידיה בגודל קבוע לכל דירה, כך שמחיר השוק (לצרכן) בשווי משקל יהיה $P_{\max}$.

כתוצאה מהתערבות הממשלה בשוק הדירות, מי מהבאים נכון בשווי משקל?

א. מחיר השוק לצרכן ירד במלוא גובה הסובסידיה, והמחיר שהיצרן יקבל ליח' נותר ללא שינוי.

ב. מחיר השוק לצרכן ירד אך הוצאות הצרכנים נותרו ללא שינוי.

ג. מחיר השוק לצרכן נותר ללא שינוי בגלל שהביקוש קשיח לחלוטין.

ד. מחיר השוק לצרכן ירד במחצית מגובה הסובסידיה.

ה. המחיר שהיצרן יקבל ליח' יעלה במלוא גובה הסובסידיה (ביחס למחיר המקורי).

שאלה 8

שוק המילקי פועל בתנאי תחרות משוכללת ומחיר השוק למילקי הוא 5 ₪.

הניחו ביקוש והיצע רגילים.

אם ידוע שענף המילקי נפתח כעת לסחר בינלאומי, מי מהבאים נכון?

(הניחו ביקוש/היצע מקומי רגיל, וביקוש/היצע חו"ל גמיש לחלוטין).

א. אם ידוע שמתקיים ייבוא, אזי עודף היצרן קטן, אך סך הרווחה החברתית גדלה.

ב. אם ידוע שמתקיים ייבוא, אזי עודף היצרן ללא שינוי.

ג. אם ידוע שמתקיים ייבוא, אזי עודף הצרכן ללא שינוי.

ד. אם ידוע שמתקיים ייבוא, אזי עודף היצרן גדל, וגם הוצאות הצרכנים המקומיים גדלו.

ה. אם ידוע שמתקיים ייבוא, אזי עודף הצרכן גדל ורווחת היצרנים ללא שינוי.

שאלה 9

עקומת הביקוש העומדת בפניי פירמה מונופוליסטית היא: $P = 100 - 5Q$.

הניחו שהעלות השולית לינארית ורגילה (עולה).

ידוע שבשווי משקל המונופול מייצר בנקודה שבה מתקיים $Q < 10$.

לפיכך מה ניתן להסיק לגבי גמישות הביקוש בתחום שבו המונופול מייצר?

א. קשיח

ב. גמיש

ג. גמיש יחידתי

ד. גמיש לחלוטין

ה. קשיח לחלוטין

שאלה 10

באי קטן ונחמד קיים מונופול שמייצר אבטיחים. העלות המשתנה של המונופול היא 20 שקלים לכל אבטיח ואין עלויות קבועות. הביקוש המצרפי לאבטיחים הוא: $Q = 10000 - 50P$. מהו מספר האבטיחים Q שיבטיח למונופול רווח מקסימלי?

- א. 20
- ב. 100
- ג. 4500
- ד. 9000
- ה. 10000

שאלה 11

X ו- Y הם מוצרים תחליפיים. בעקבות פתיחת ענף Y לייצוא השתנה מחיר השוק למוצר Y . כתוצאה מכך מי מהבאים נכון בשווי משקל חדש? (X ענף מקומי בלבד). (הניחו ביקוש/היצע מקומי רגיל וביקוש/היצע חו"ל גמיש לחלוטין).

- א. בעקבות עליית מחיר Y פדיון היצרנים בענף X עלה.
- ב. מחיר Y עלה אך אין לדעת מה יקרה לפדיון היצרנים ללא גמישות הביקוש ל- X .
- ג. בעקבות ירידת מחיר Y פדיון היצרנים בענף X ירד.
- ד. מחיר Y נותר ללא שינוי ולכן אין השפעה גם בענף X .
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 12

הוצאות הצרכנים לרכישת דגי "קוי" (nishikigoi) במשק מסוים תמיד קבועות (חיוביות ממש). במשק זה נמכרים דגים מיובאים בלבד (אין יצרנים מקומיים שמייצרים דגי קוי). ידוע שעד כה הוטל מכס בגובה A שֶׁ על כל דג מיובא, וכעת הממשלה החליטה להעלות את גובה המכס על כל דג מיובא ל- B שֶׁ. (הניחו שעדיין מתקיים ייבוא). כתוצאה מכך, מה יקרה לתקבולי הממשלה ממכס ולרווחת היצרנים?

- א. התקבולים יקטנו, ורווחת היצרנים תגדל.
- ב. התקבולים יגדלו, ורווחת היצרנים ללא שינוי.
- ג. התקבולים יישארו ללא שינוי בגלל אופי עקומת הביקוש, ואין מספיק נתונים לגבי הרווחה.
- ד. לא ניתן לקבוע משום שאין ייצור מקומי.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 13

במשק נתון מתקיימים הבאים :

$$C = 200 + 0.75Y_d ; G = 625 ; T = 500 ; I = 600 - 10r ;$$

$$L(Y, r) = 500 + Y - 60r$$

בסיס הכסף הוא 700 ₪, יחס הרזרבה הוא $1/5$, והציבור מעוניין להחזיק בידיו 200 ₪ תמיד.

רמת המחירים במצב המוצא היא 1.

ידוע שבמצב המוצא המתואר לעיל, תוצר שיווי משקל שווה לתוצר תעסוקה מלאה של המשק (מבלי שהתרחשו עליות מחירים).

כעת, הבנק המרכזי מוכר לציבור אג"ח בשווי של 100 ₪.

כתוצאה מכך, מי מהבאים נכון בשווי משקל?

א. התוצר יגדל.

ב. הריבית תעלה.

ג. כמות הכסף במשק תגדל.

ד. הריבית תישאר ללא שינוי.

ה. אין מספיק נתונים כדי לקבוע מה יקרה.

שאלה 14

נתון משק סגור. הניחו שער ריבית קבוע.

$$\text{ידוע שמתקיימים הבאים : } t = 0.2 ; mpi = 0.1 ; mpc = 0.55$$

ידוע שבמצב מוצא תוצר שווי משקל שווה לתוצר תעסוקה מלאה.

כעת, נניח שעקב שינויים מבניים בהיקף כוח העבודה חלה ירידה של 550 בתוצר תעסוקה מלאה, כלומר המשק נקלע למצב של עודף ביקושים.

כדי להימנע מתהליך אינפלציוני, הממשלה מחליטה להתערב ולנקוט במדיניות פискаלית על מנת להתייצב בשווי משקל חדש ובוחרת לשנות את גובה המס.

לשם כך מהו השינוי הנדרש? (מודל קיינס הפשוט).

א. השינוי הרצוי במס הוא: $\Delta T = -190$.

ב. השינוי הרצוי במס הוא: $\Delta T = 200$.

ג. השינוי הרצוי במס הוא: $\Delta T = 460$.

ד. השינוי הרצוי במס הוא: $\Delta T = 550$.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 15

משק נמצא בשווי משקל במצב של אבטלה (קיים פער דיפלציוני).
 כעת, בעקבות קמפיין תקשורתי נלהב לעידוד צרכנות, הציבור הגדיל את כמות המזומנים שבידיו.
 לפיכך ועל פי המודל המשולב ISLM, איזו תשובה נכונה מבין הבאות?

א. שער הריבית בשיווי משקל גבוה יותר מאשר במצב ההתחלתי.

ב. שער הריבית בשיווי משקל זהה לערכו במצב ההתחלתי.

ג. התרחש עירוי חיצוני חיובי.

ד. התרחש עירוי פנימי חיובי.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 16

משק סגור נמצא בשיווי משקל בתעסוקה מלאה במצב התחלתי.
 הניחו כי פונקציית הצריכה הפרטית תלויה בהכנסה הפנויה, וההשקעות תלויות רק בריבית.
 הצריכה הציבורית והמסים קבועים.
 הביקוש לכסף נזיל תלוי בריבית ובתוצר. היצע הכסף קשיח לחלוטין.
 ידוע כי הממשלה הגדילה את הוצאותיה במימון הלוואה מהבנק המרכזי, כך שכמות הכסף
 הנומינלית במשק גדלה בדיוק ב-100%.
 מה יקרה לרמת המחירים בשווי המשקל החדש?

א. תגדל בדיוק ב-100%.

ב. תגדל ביותר מ-100%.

ג. תגדל בפחות מ-100%.

ד. לא תשתנה כלל.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 17

משק סגור נמצא במצב מוצא של אבטלה – קיים פער דיפלציוני. (הניחו שהדבר אפשרי).
 מבין הבאים, מהי המדיניות שתוביל לסגירת הפער והתכנסות על תוצר תעסוקה מלאה בשווי
 משקל? (הניחו עקומות לינאריות רגילות במודל המשולב).

א. ריסון פיסקלי.

ב. הבנק המרכזי מוכר אג"ח לציבור.

ג. הרחבה משולבת פיסקלית-מוניטרית.

ד. מלווה מהציבור לממשלה.

ה. הגדלת יחס הרזרבה.

שאלה 18

במשק נתון מתקיימים הבאים : (הניחו משק סגור)

$$C = 200 + 0.75Y_d ; G = 625 ; T = 500 ; I = 600 - 10r ; L^D(Y, r) = 500 + Y - 60r$$

בסיס הכסף הוא 700 ש"ח, יחס הרזרבה הוא $1/5$, והציבור מעוניין תמיד להחזיק בידיו 200 ש"ח.

רמת המחירים P במצב המוצא היא 1.

ידוע שבמצב המוצא המתואר לעיל, תוצר שיווי משקל שווה לתוצר תעסוקה מלאה של המשק (מבלי שהתרחשו עליות מחירים).

כעת, בעקבות שינוי במצב הביטחוני, הביקוש לצריכה ציבורית גדל.

כתוצאה מכך, מי מהבאים נכון בשווי משקל חדש (ביחס להתחלתו)?

א. המחירים יעלו.

ב. הריבית תישאר ללא שינוי.

ג. הגידול בצריכה הפרטית שווה בערכו לקיטון בהשקעות.

ד. הריבית תרד.

ה. התוצר יקטן.

שאלה 19

במערכת הבנקים במשק מסוים הציבור נוהג להחזיק בידיו תמיד סכום קבוע של מזומנים, והבנקים מקיימים את יחס הרזרבה הנדרש.

הניחו שכלל היחידות הכלכליות המתארות את מערכת הבנקים חיוביות ממש.

כעת, הבנק המרכזי החליט להקטין את יחס הרזרבה הנדרש (ללא הדפסה נוספת של כסף). מה ניתן להסיק מכך?

א. כמות הכסף תגדל

ב. בסיס הכסף יקטן

ג. כמות הכסף תקטן

ד. אין מספיק נתונים כדי לדעת מה יקרה לכמות הכסף.

ה. כמות הכסף תישאר ללא שינוי.

שאלה 20

במשק מסוים יחס הרזרבה הינו 0.2.

כעת ידוע כי הציבור החליט להקטין את כמות המזומנים שבידיו ב-500 ₪, והבנק המרכזי מעוניין לשמור על כמות הכסף קבועה כפי שהייתה במצב המוצא.

באיזה מהאפשרויות הבאות תושג מטרתו של הבנק המרכזי?

א. הבנק המרכזי יקטין את יחס הרזרבה ל-0.01

ב. הבנק המרכזי ימכור אג"ח לציבור בסך 400 ₪.

ג. הבנק המרכזי ימכור אג"ח לציבור בסך 500 ₪.

ד. הבנק המרכזי יקנה אג"ח מהציבור בסך 100 ₪.

ה. הבנק המרכזי יקנה אג"ח מהציבור בסך 200 ₪.

שאלת בונוס: (5 נקודות) – יש לענות בעמוד זה (שימו לב לציין מספר סטודנט לעיל).

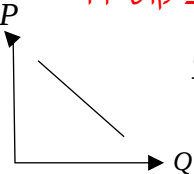
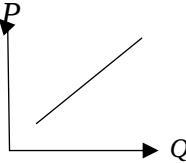
תארו בטבלה באופן כללי את השפעות התחלופה וההכנסה (הריאלית) בהתאם למוצר נחות. באיזה מקרה מתקבל מוצר גיפן?

הניחו שמחיר השוק P עלה ונתחו בהתאם. (ראו ניתוח עבור מוצר נייטרלי לדוגמא).

****לאפיון סוג הביקוש - ניתן להוסיף שרטוט תומך - כפי שהוצג בכיתה.**

לדוגמא עבור מוצר נייטרלי (מחיר השוק P עלה):

סוג המוצר	השפעת התחלופה	השפעת ההכנסה (הריאלית)	סכום ההשפעות	סוג הביקוש/מוצר (כפונקציה של סכום ההשפעות)
נייטרלי	- (ירידה)	= (אין שינוי)	- (ירידה)	ביקוש רגיל

סוג המוצר	השפעת התחלופה	השפעת ההכנסה (הריאלית)	סכום ההשפעות	סוג הביקוש/מוצר (כפונקציה של סכום ההשפעות)
	בהינתן שהמחיר עלה השפעת התחלופה תמיד משקפת ירידה בביקוש ללא תלות בסוג המוצר	I/P בהינתן P עלה, ההכנסה הריאלית יורדת ולכן עבור מוצר נחות משקפת עלייה בביקוש	מכיוון שההשפעות מנוגדות קיימים 3 מצבים	סוג הביקוש/מוצר (כפונקציה של סכום ההשפעות)
נחות	- (ירידה)	+ (עלייה)	מצב 1: - (ירידה) תחלופה < הכנסה ולכן ירידה בכמות המבוקשת	ביקוש רגיל P עלה והביקוש ירד $\frac{\partial Q_x^D}{\partial P_x} < 0$
נחות	- (ירידה)	+ (עלייה)	מצב 2: = (זהה) תחלופה = הכנסה ולכן אין שינוי	ביקוש קשיח לחלוטין השינוי במחיר לא משפיע על הכמות המבוקשת
נחות	- (ירידה)	+ (עלייה)	מצב 3: + (עלייה) תחלופה < הכנסה ולכן עלייה בכמות המבוקשת	ביקוש למוצר גיפן P עלה והביקוש למוצר עלה $\frac{\partial Q_x^D}{\partial P_x} > 0$